

נ פ ו ל י ו ן

ה מ צ ב י א

● הראשונה שבתכונות מצביא היא קור-הרות. המאפשר לו התרשמות נכונה מכל דבר. אסור לו כי יתיר מבוכה לעצמו בין בשל ידיעות טובות ובין בשל רעות. ההתרשמויות הבאות עליו בזו אחר זו, או בעת ובעונה אחת, במשך היום — צריך שתסדרנה במוחו כך, שכל אחת מהן

תתפוס את מקומה הראוי לה; כי ההגיון והשיקול הנם פרי השוואת התרשמויות שונות, כשהללו נשקלות לפי דרגת החשיבות האמיתית. יש אנשים שבגלל מבנם הפיסי והנפשי, בונים לעצמם את התמונה כולה על סמך פרט אחד. יהיו ידיעתם, תבונתם, אומץ-רוחם ושאר מעלותיהם הטובות של אנשים כאלה אשר יהיו, הטבע לא הועיד אותם לפיקוד על צבאות או לניהול פעולות-מלחמה גדולות.

● רק לעתים רחוקות, ובקושי רב, תמצאנה באדם אחד כל התכונות הדרושות למצביא גדול. הדבר הנכסף ביותר, והמבדיל מיד את האדם משאר בני מינו, הוא האיזון בין תבונתו וכשרונותיו לבין אופיו ואומץ-רוחו. אם יסוד האומץ הוא העדיף בו — הרי שיטול המצביא על עצמו, ללא שיקול, דברים שהם למעלה מיכולתו. מאידך גיסא, אם אופיו או אומץ רוחו נופלים מתבונתו — הרי לא יעז להוציא את תכניותיו לפועל.

● אם יבקש מפקד את החכמה בויכוחים ובישיבות, הרי יגיע לאותה תוצאה עצמה אשר דרך כזאת הביאה בכל הזמנים והדורות: כלומר, הוא יחליט את הגרועה בהחלטות — ובמלחמה זוהי, כמעט תמיד, הפחדנית שבהן; או, אם תרצה, הזהירה ביותר. החכמה האמיתית אצל המצביא, פירושה: מ ר ק.

● המנהיג בלבד הוא המבין את חשיבותם של דברים מסוימים במלחמה; ורק הוא, בכוח רצונו ובידיעתו היתרה, עשוי לגבור על כל הקשיים ולהדבירם.

● חזור וקרא במסעות-המלחמה של אלכסנדר, חניבעל, קיסר, גוסטאבוס, טיוראן, אויגן נסיך-סבויה ופרידריקוס — והעמידם כמופתלך. זוהי הדרך היחידה, תלך בה להיותך מצביא גדול ולגלותך את סודות אמנות המלחמה. ומשתאיר רוחך, באור חקרך זה, תחה את האמרים המנוגדים לאלה של האנשים הגדולים הללו.

● להכיר היטב את המפה, להבין את תפקידו של הסיור, לדאוג לשיגור הפקודות, להציג בפשטות את תנועותיו המורכבות של חיל-הצבא — אלה הם הדברים המציינים קצין המסוגל לשמש כראש דמטה. (לראש מטהו של המצביא הכונה. — ה מ ע ר.)

ת כ נ ו ן

● פעולותיו החשובות של מצביא גדול אינן תוצאה של מקרה או גורל; מקורן תמיד בתכנון ובהשראת-רוחו.

● על המצביא לשאול עצמו מספר פעמים ביום: „אם יופיע אויב ממולי, משמאלי או מימיני, מה יהיה עלי לעשות?” אם ימצא עצמו מתקשה במתן תשובה, אות הוא כי המערך שנקט בו אינו כשורה, ועליו לתקנו.

● תכניתו של מסע-מלחמה צריך שתביא בחשבון מראש כל דבר, אשר עלול האויב לעשותו ושתקבע את הצעדים ההכרחיים כדי לסכלם. תכניות של מסע-מלחמה — ניתן לשנותן עד אין די, ולסגלן בהתאם למסיבות, לתכונת-השראתו של המצביא, לאופי הגייסות ולמבנה השטח של זירת-המלחמה.

● צבא, צריך שיהא לו רק ציר-פעולות אחד. על זאת יש להקפיד ולשמור, ואין לסטות מכלל זה אלא למען סיבות-רבתי.

● שעה שהנך צועד לקראת ארץ-אויב, אשר יש לכבשה, ולך שנים או שלושה חילות-צבא, אשר לכל אחד מהם ציר-פעולות נפרד משלו עד לאותה נקודה מסוימת בה צריכים הם להתאחד — הרי זה עקרון, שאיחוד גופים נפרדים אלה אסור לו שייעשה לעולם בסמוך לאויב. כי, ע"י ריכוז כוחותיר-הוא, עלול האויב לא רק למנוע בעד איחודם, אלא אף להכותם בנפרד.

● החזקת כוחותיך מרוכזים, היותך בלתי-פגיע בכל מקום, תנועתך המהירה אל מקומות חשובים — אלה הם העקרונות המבטיחים נצחון. יחד עם הטלת המורא המושגת ע"י תהלת נשקך, ההולך לפניך — הם השומרים על נאמנותם של בני-הברית והכנעתם של העמים הכבושים.

● דבר ראשון שחייב בו מפקד הוא: לגמור אומר בלבו מה בדעתו לעשות; אחר כך — לבחון, היש לרשותו האמצעים הדרושים להדביר את המכשולים אשר האויב יכול להציב בפניו; ומשהחליט החלטתו — לעשות כל מה שביכולתו על מנת להתגבר על הללו.

● מצביא הססן, הפועל ללא כלל או תכנית — אפילו יעמוד בראש צבא הגדול במספרו מזה של האויב, ימצא עצמו כמעט תמיד פחות מאויבו בשדה הקרב. היסוס ומעשים-למחצה, פירושם במלחמה — הפסד-הכל.

ס ק ם י ק ה

● מפקד השם פניו לקרב חייב לרכז את כל כוחותיו, מבלי להונויר אף חלק כלשהוא מהם. יש וגדוד אחד יכריע את הכף.

● שעה ששני האגפים מוגנים, אין על המצביא אלא להבטיח את חזיתו מפני חדירה. שעה שאגף אחד בלבד מובטח, עליו להשען על אגף זה. אך כאשר שני אגפיו חשופים, עליו להחזיק את גופי-הצבא השונים שלו הדוקים למדי אל מרכזו, ולא להפרידם מעליו לעולם; כי אם קשה להתגבר על צד-התורפה שבשני אגפים חשופים, הרי הפגם יוכפל כאשר ישנם ארבעה אגפים כאלה, וישולש כאשר ישנם ששה אגפים — אם בותר הצבא לשנים, או לשלושה, חלקים.

● עקרון הוא לא להניח לעולם, בין היחידות השונות המהוות את קר-המערכה, רווחים שבעדם יכול אויב לחדור — אלא אם הכוונה היא למשכו לתוך מלכודת.

● עצמתו של הצבא, ממש ככוח במכניקה, הנה המכפלה של המסה במהירות (זריזות הפעולה). מסע מהיר מוסיף על רוחו של צבא, ומגביר את אמצעיו לנצחון.

● מפקד שצבאו דל מן האויב במספר אנשיו, בפרשים ובתותחים, חייב להמנע ממערכה-כללית. עליו לפצות את דלותו-במספר ע"י מהירות-התנועה; את המחסור בארטילריה — ע"י אופי תמרוניו; ואת נחיתותו של חיל-הפרשים — ע"י אופן בחירת העמדות. במצבים כגון אלה, רוחו של החייל הנה בין הנכבדים שבגורמים.

ג ו ר ם י ם ה ש ם ח

● בכל מקום ששני אנשים יכולים להציב בו את כפות-רגליהם — שם יוכל תמיד, בכל עונת-שנה שהיא, לעבור גם חיל-צבא.

● כשנהרים גדולים או רכסי הרים, או מדבריות משמשים כגבולותיהן של מדינות — הרי המעצורים הקשים ביותר להתגבר עליהם הנם המדבריות; אחריהם באים ההרים; ואלו הנהרות הרחבים תופסים את המקום השילישי.

● בהרים מצויות בכל מקום עמדות רבות שהנן חזקות כשלעצמן. חייב מצביא להמנע מלהתקיפן. בצורת-מלחמה זו מתבטאת החריצות בתפיסת עמדות באגפי האויב, או בעורפו, מבלי להניח לו כל ברירה אלא לנטוש את עמדותיו ללא-קרב, על מנת לתפוש עמדות אחרות בעורף — או להגיח מעמדותיו ולתקוף אותך. במלחמת-הרים היתרונות אינם לצדו של התוקף; אפילו באורח-המלחמה התוקפני מתבטאת כאן החריצות בניהול קרבות הגנתיים בלבד, כשהנך מאלץ את האויב לתקוף.